

Aktiisilao ja registreeritud kaubasaaja tegevusloa saamise tingimused ning tegevusele ja tegevuskohale kehtestatud nõuded (mai 2019)

Käesolev infomaterjal sisaldab nõudeid aktsiisiladudele ja registreeritud kaubasaajale alates nende tegevusloa saamise eeltingimustest, lõpetades mõõtmistingimuste ja tootmise näidisportsesside kirjeldustega. Infomaterjal on õigusakte selgitava iseloomuga ja see ei asenda õigusaktides sätestatud. Dokumendi esimeses veerus on välja toodud aktsiisiladudele ja registreeritud kaubasaaja kehtestatud nõuded ning kohustused, mis valdavalt tulenevad aktsiisialastest või aktsiisikaupade käitlemist reguleerivatest õigusaktidest ja teises veerus selgitavad märkused, tõlgendus-, rakendus- ning korralduslikud juhised jm täiendav informatsioon. Hall tekst tähistab viiteid õigusaktidele või seoseid dokumendi vastavatele punktidele.

Sisukord

1. Aktsiisilaopidaja ja registreeritud kaubasaaja tegevusluba antakse, kui	2
2. Loa taotlemiseks vajalikud dokumendid	3
2.1. Taotluses sisalduvad andmed	5
2.2. Äriplaanis sisalduvad andmed	6
2.3. Raamatupidamise sise-eeskirjas sisalduvad andmed	6
3. Laoarvestuse nõuded	7
4. Mujal nimetatuta kohustused ning nõuded aktsiisikauba käitlemisele	7
5. Aktsiisikauba mõõtmine	9

Lühendid

AAV – ajutine aktsiisivabastus
AL – aktsiisiladu
ALP – aktsiisilaopidaja
ATKEAS – [alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seadus](#)
AV – aktsiisivabastus
EMCS – AAVs olevate aktsiisikaupade liikmesriikide vahelise liikumise ja kontrollisüsteem
HMS – [haldusmenetluse seadus](#)
KarS – [karistusseadustik](#)
KMK register – [käibemaksukohustuslaste register](#)
KN – [kombineeritud nomenklatuur](#)
MKS – [maksukorralduse seadus](#)
MTA – Maksu- ja Tolliamet
MõõteS – [mõõteseadus](#)
RK – registreeritud kaubasaaja
RPS – [raamatupidamise seadus](#)
SAAD – [komisjoni määrusega 3649/92](#) kehtestatud lihtsustatud saatedokument
SADHES – siseriiklik aktsiisisaatedokumentide haldamise elektrooniline süsteem

Nõuded	Märkused
1. Aktsiisilaopidaja ja registreeritud kaubasaaja tegevusluba antakse, kui	
1) isik on kantud (ATKEAS § 40 lg 1 p 1): - äriregistrisse; - Eesti KMK registrisse.	
2) isiku suhtes ei ole algatatud pankroti- ega likvideerimismenetlust (ATKEAS § 40 lg 1 p 2)	
3) isiku AL või RK tegevusluba ei ole viimase aasta jooksul taotluse esitamise päevast arvates kehtetuks tunnistatud, va juhul, kui see on tehtud isiku enda taotlusel (ATKEAS § 40 lg 1 p 3)	
4) isik ei ole pannud toime teatud süü- või väärteguksid (ATKEAS § 40 lg 1 ²)	KarS: §-s 335, 336, 374-376 ² , 389 ¹ -391 ja 393 sätestatud süüteod MKS: § 153 ¹ -155 ² sätestatud väärteod
5) isikul ei ole maksuvõlga ega ajatatud maksuvõlga (ATKEAS § 40 lg 1 p 4)	Maksuvõlglaste otsing
6) tegevuskoht vastab ATKEAS §-s 34 sätestatud nõuetele (ATKEAS § 40 lg 1 p 5): a) territoorium <ul style="list-style-type: none"> tegevuskoha territooriumi kasutamise ainuõigus on vastavalt ALP-I või RK-I maakasutusõigust kinnitava dokumendi alusel; AL territoorium on ümbritsetud püsiva piirdega (s.t piire ei tohi olla teisedatav ega võimaldada kaupa aktsiisilao territooriumilt ilma märki jätmata välja vedada); b) tegevuskohana kasutatavad ruumid on eraldatud teiste isikute ja muudest mitteäriõiguse eesmärgil kasutatavatest ruumidest; c) AL sisse- ja väljapääsudele ning mahutitele, mis asuvad aktsiisilaos või registreeritud kaubasaaja tegevuskohas, on võimalik paigaldada tõkendit.	Vt p 2. 11) AL piire jm ladustamistingimused peavad tagama järelevalve teostamise võimalikkuse. Tegevuskohana ei aktsepteerita eluruume ega muid mitteäriõiguse otstarbel kasutatavaid ruume, kui tegevuskoht ei ole nendest ruumidest eraldatav ega eraldi tõkendatav. Tegevuskohas võivad asuda taotleja muul äriõiguse otstarbel kasutatavad ruumid, kuid need ei tohi oluliselt takistada maksuhalduri eesmärkide täitmist ega suurendada maksuriske. Tõkendi paigaldamise tingimused peavad olema sellised, et ligipääs kaubale tõkendit rikkumata oleks võimatu.
7) raamatupidamise sise-eeskiri vastab raamatupidamise seaduses sätestatud nõuetele (ATKEAS § 40 lg 1 p 6)	Vt p 2.3.
8) laoarvestuse ja raamatupidamise korraldus võimaldab teostada järelevalvet aktsiisikauba üle (ATKEAS § 40 lg 1 p 7)	Laoarvestuses ja raamatupidamises: a) kirjendatakse aktsiisikaupa KNi kaheksa numbriga täpsusega; b) alkoholi puhul märgitakse selle etanoolisisaldus ning kogus liitrites, c) kütuse puhul märgitakse selle kogus vastavalt ATKEAS §-s 66 toodud aktsiisimäära ühikule (1000 l või 1000 kg); d) tubakatoote puhul vastavalt kas tükkides või kilogrammides. VT p 2.3. ja 3.
9) ATKEASe § 39 lõigetes 1 ja 5 loetletud	Vt p 2.

dokumendid ja andmed on esitatud (ATKEAS § 40 lg 1 p 8)	
10) tagatis on esitatud ja MTA poolt aktsepteeritud (ATKEAS § 40 lg 1 p 9)	Tagatise arvutamiseks vajalikud andmed esitatakse äriplaanis. Vt p 2.2. 3)
Tagatise liigid (MKS § 122): a) käendus b) sularahasissemaks c) registripant või hüpoteek.	Käendaja peab olema MTA poolt aktsepteeritud krediitiasutus või kindlustusselts .
Tagatist ei nõuta, kui nõue on alla 64 euro. (MKS § 120 lg 2)	Maksuhalduril on õigus jätta tagatis aktsepteerimata, kui maksuhalduri arvates: a) summa, mille ulatuses tagatis esitatakse, ei ole piisav; b) pandi eseme väärtus ei ole võla tagamiseks piisav, pandi ese ei ole lihtsalt realiseeritav või toob kaasa üleliigseid halduskulusid.
NB! Maksuhalduril on õigus nõuda tegevusloa andmiseks täiendavaid ja asjassepuutuvaid dokumente. (ATKEAS § 39 lg 5) Maksuhalduril on õigus nõuda AL tegevusloa või RK tegevusloa saamiseks esitatud andmetes muudatuste tegemist ka pärast loa väljastamist, võttes vajaduse korral aluseks sõltumatute ekspertide otsuse. (ATKEAS § 40 lg 4)	
2. Loa taotlemiseks vajalikud dokumendid	
1) kirjalik taotlus (ATKEAS § 3 lg 1 p 1)	Vt p 2.1.
2) äriplan (ATKEAS § 39 lg 1 p 2)	Vt p 2.2.
3) raamatupidamise sise-eeskiri (ATKEAS § 39 lg 1 p 7)	Vt p 2.3.
4) laoarvestuse näidised (ATKEAS § 39 lg 5 ja 40 lg 1 p 7)	Vt p 3.
5) aktsiisikauba mõõtmiseks erialast pädevust tõendav akrediteering, erialast pädevust tõendav tunnistus või leping akrediteeritud kolmanda osapoolega (ATKEAS § 33 ¹ lg 5 ja § 39 lg 1 p-d 10 ja 11)	Akrediteeringut ja erialast pädevust aktsiisikaupade mõõtmiseks on võimalik kontrollida Eesti Akrediteerimiskeskuse kodulehelt . Mõõtjal peavad olema ka mõõtmiseks vajalikud mõõtevahendid (v.a kui esitatakse mõõtmiselepingu kasutamise leping). Alkoholi tootja peab teostama kõik mõõtmised ise. Vt p 5.
6) aktsiisikauba mõõtmise korralduse kirjeldus (ATKEAS § 33 ²)	Võib sisaldada ka tootmisprotsessi kirjelduses. ALP kirjeldab, millistes tootmisprotsessi etappides ning milliste mõõtevahenditega teostatakse koguste ja alkoholi tootmise puhul ka alkoholisisalduse mõõtmist ning kuidas ja millises dokumendis mõõtetulemusi dokumenteeritakse. Vt p 5. 4)
7) aktsiisikauba tootmise korral tootmisprotsessi kirjeldus ning aktsiisikauba ladustamise kirjeldus (ATKEAS § 39 lg 1 p 7 ²)	Lisaks esitada ka tootmise tehnoloogiline skeem (plaan), millel on näidatud tootmistegevus.
Tootmisprotsessi kirjeldus peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid: a) toormaterjal ja selle kirjeldus, KN-kood; b) tööstustoimingute ja tehnoloogia kirjeldus, mis kajastab olulisemaid tootmisetappe. Iga etapi kohta kasutatavate seadmete / mahutite tähistused; c) lõpptoote ja pooltoodete kirjeldus, KN-	Erinevate toorainete, pool- ja lõpptoodete liikumine on soovitatav tähistada eri värvidega, torustike puhul märkida vedeliku liikumise suund. Mahutite/seadmete tähistus peab vastama tehnoloogilises kirjelduses toodud informatsioonile. Täiendavalt esitada segamisaktide vormistamise põhimõtted ja aktide näidised.

<p>kood;</p> <p>d) tulemimäär;</p> <p>e) alkoholi tootmise puhul alkoholi tekkimise moment (alkoholiliigiti) ning etapp, millal alkohol aktsiisikaubana arvele võetakse;</p> <p>f) kütuse tootmise puhul etapp, millal kütus aktsiisikaubana arvele võetakse;</p> <p>g) kohad/ etapid, kus aktsiisikaupa, selle tooret või pooltoodet mõõdetakse või teostatakse nende kvaliteedikontrolle;</p> <p>h) alkoholi ja tubakatoote partiinumbri määramise alused (soovitav on partiinumber siduda kupaaži ja/ või tootmiskuupäevaga).</p>	<p>Partiina käsitatakse siin ühesuguse nimetuse ja ühesuguste omadustega ning ühesugustel tingimustel (s.h aeg) toodetud, valmistatud või pakendatud aktsiisikauba kogust – “tootepartii”.</p>
<p>8) aktsiisikauba kulunormid (ATKEAS § 27 lg 1 p 2 ja § 39 lg 1 p 8)</p> <p>Kulunormide esitamisel aktsepteerimiseks antakse järgnev informatsioon eraldi iga aktsiisikauba/toote lõikes:</p> <p>a) kauba nimetus ja KN-kood;</p> <p>b) kulu kogus, mis tekib ühe kalendrikuu jooksul. Kütuse puhul esitatakse andmed nii liitrites +15°C kui kilogrammides;</p> <p>c) kulu põhjus (toimingu vms kirjeldus, mis põhjustab kulu teket). Juhul, kui kulu põhjuseid on rohkem kui üks, esitatakse andmed iga kulu põhjuse kohta eraldi.</p>	<p>Kulunorm on aktsiisist vabastatud MTA poolt eelnevalt aktsepteeritud koguses.</p> <p>Kulunormiks loetakse aktsiisikauba kogust, mille ALP on kasutanud kvaliteedi kontrollimiseks (kas ise või saates akrediteeritud sõltumatusse laborisse) või mille ALP on kasutanud tootmiseseadmete puhastamiseks või muul sarnasel tootmistegevuse otstarbel. Muid aktsiisikauba kasutusi kulunormi hulka kuuluvaiks ei loeta.</p> <p>Kütuse puhul võib akrediteeritud laborisse kvaliteedi kontrollimiseks saadetavate koguste puhul viidata koguste asemel labori poolt antavatele vastuvõtukinnitustele.</p> <p>Kulunormi andmeid esitatakse AL tegevusloa taotlemisel. Seda saab taotleda või muuta ka hiljem, kui see on põhjendatud.</p>
<p>9) aktsiisikauba kao piirnormid (ATKEAS § 39 lg 1 p 9 ja § 30)</p> <p>Kaonormide esitamisel aktsepteerimiseks antakse järgnev informatsioon eraldi iga aktsiisikauba/toote lõikes:</p> <p>a) kauba nimetus ja KN-kood;</p> <p>b) kao kogus, mis tekib ühe kalendrikuu jooksul. Kütuse puhul esitatakse andmed nii liitrites +15°C kui kilogrammides. Alkoholi puhul väljendatakse kao piirnormi %-des;</p> <p>c) kao põhjus (toimingu vms kirjeldus, mis põhjustab kao teket), kui põhjuseid on rohkem kui üks, esitatakse andmed iga kao põhjuse kohta eraldi.</p> <p>ALP on kohustatud viivitamata pärast piirnormi ületava aktsiisikauba kao avastamist koostama akti, kus näidatakse kao suurus ja tekkimise põhjused, ning aktsiisikauba kao põhjendatuseks pidamisel esitama akti koos asjakohaste tõenditega MTA-le. (ATKEAS § 30 lg 3)</p>	<p>Tootmisel tekkiv kao piirnorm on aktsiisist vabastatud MTA poolt eelnevalt aktsepteeritud koguses.</p> <p>Aktsiisikauba ladustamisele ja veole on kao piirnormid kehtestatud rahandusministri 19.06.2006 määrusega nr 37 “Aktsiisikauba kao piirnorm aktsiisikauba ladustamisel ja veol”.</p> <p>Aktsiisikauba kaoks loetakse kauba iseloomulikest omadustest tulenevat hävimist selle normaaltingimustes tootmisel, ladustamisel ja veol. See on üldreegline aktsiisikauba tegelik puudujääk, mille hulka ei kuulu mõõtmistest, sh mõõtemääramatusest tingitud erinevused kaubakogustes.</p> <p>Kao põhjendatust hindab MTA konkreetsete asjaolude põhjal, kaasates vajadusel eksperte. Kui kadu tekkis laopidaja või –töötaja süüteo või lohakuse tõttu või kui seda ei suudeta piisavalt tõestada, on kadu põhjendamatu.</p> <p>Põhjendus loetakse piisavaks, kui ALP tõestab, et ettenägematu olukorra, või vääramatu jõu tõttu hävines või kadus puudujäägi ulatuses just puuduoleva kauba omadustega kaup.</p> <p>Tootmise kao piirnormi andmeid esitatakse AL tegevusloa taotlemisel. Seda saab taotleda või</p>

		muuta ka hiljem, kui see on põhjendatud.
Tegevuskoha andmed	10) tegevuskoha asendiplaan ja hoonete plaanid (ATKEAS § 39 lg 1 p 3)	Plaanil on näidatud territooriumi, hoonete ja rajatiste pindala ning juurdepääsud ja ruumide pindala ning sisse- ja väljapääsud. Kui AL on osa suuremast, plaanis esitatud territooriumist või ruumist, peab AL territoorium olema plaanil eraldi märgistatud.
	11) tegevuskoha territooriumi, hoonete, ruumide ja rajatiste omaniku nimi ja kasutamise ainuõiguse tõend (ATKEAS § 39 lg 1 p 4)	Viide kinnistusraamatu katastritunnusele/ kinnistunumbrile ning rentimise korral omanikuga digitaalselt sõlmitud rendileping.
	12) AL ruumide kasutamise kirjeldus (ATKEAS § 39 lg 1 p 5)	Kirjeldus peab sisaldama andmeid aktsiisikauba vastuvõtu, ladustamise ja tootmise ning toorme ladustamise kohta. Kirjeldatud ruumid peavad olema tuvastatavad asendi- ja hoonete plaanidel.
	13) aktsiisikauba tootmise korral tehnoloogiliste seadmete ja torustike skeemid (ATKEAS § 39 lg 1 p 6 ¹)	
	14) aktsiisikauba, selle tooraine (abiained, kõrvatooted) ja pooltoote mahutite asukohaskeemid ja andmed mahutite mahu kohta (ATKEAS § 39 lg 1 p 6)	Mahutite mahu arvestamisel võetakse aluseks kehtivate taatlus- või kalibreerimistunnistusel olevad andmed. Märgitakse mahutite tähistus ja maht, nende kasutamise otstarve ning kütuse puhul nendes ladustatava aktsiisikauba nimetus.
	15) AL või RK tegevuskoha töökorralduse eeskiri (ATKEAS § 39 lg 1 p 7 ¹) Aktsiisimaksukohustuse tekkimise kohta peetakse arvestust kasvavas kokkuvõttes. (ATKEAS § 36 lg 1 p 3)	Eeskiri peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid: a) lao kontaktid ja tööaeg b) töökorralduse eest vastutava isiku nimi ja amet; c) laoarvestuse pidamise kirjeldus; d) aktsiisimaksukohustuse tekkimise arvestuse pidamise kirjeldus; e) mõõtmiste teostamise kirjeldus (võib kirjeldada ka tehnoloogilises protsessis); f) inventuuride teostamise sagedus.
NB! Elektrooniliselt esitatud dokumendid digitaalallkirjastatakse esindusõiguslike isikute poolt ning paberkandjal esitatavate dokumentide puhul allkirjastatakse iga lehekülg (va raamatupidamise siseeeskiri).		
2.1. Taotluses sisalduvad andmed		On soovitatav kasutada taotluse vormi
1) taotleja nimi, kuupäev, allkiri (HMS § 14 lg 3 p-d 1 ja 3)		
2) taotleja kontaktandmed (ATKEAS § 39 lg 1 p 1)	Kontaktisiku nimi, juriidilise isiku aadress, telefoninumbrid, e-posti aadress.	
3) taotleja pangarekviidid (ATKEAS § 39 lg 1 p 1)		
4) äriregistri ja KMK nr (ATKEAS § 40 lg 1 p 1 ja § 39 lg 5)		
5) AL või RK tegevuskoha asutamise põhjendus (ATKEAS § 39 lg 1 p 1)	Põhjenduses on märgitud kaubagrupid ja tegevused – tootmine, ladustamine või ainult vastuvõtt (RK).	
6) AL/ RK tegevuskoha/kohtade andmed (ATKEAS § 39 lg 1 p-d 1, 1 ¹): a) aadressid; b) koos erinevad laoliigid (tolliladu, aktsiisiladu, tolliterminal vm), ladustamisteenuse osutamine, maksustatud aktsiisikauba ladustamine; c) RK aktsiisikauba vastuvõtu koht, kui tegevuskoht puudub või vastuvõtukoht erineb		

tegevuskohast.	
7) raamatupidamisprogrammide kasutamine (RPS § 11 lg 1)	Raamatupidamisprogrammi nimetus. Kui isik on sisseostetud raamatupidamisprogrammi muutnud, annab ta maksuhaldurile sellekohase kirjaliku teavituse.
8) laoarvestuse ja tootmisarvestuse süsteemi kirjeldus (ATKEAS § 39 lg 5)	Programmi nimi või kirjeldus, kuidas arvestust peetakse.
2.2. Äriplaanis sisalduvad andmed (ATKEAS § 39 lg 2)	
1) käideldava aktsiisikauba kirjeldus	Kirjelduses peab kajastuma: a) toodetava, ladustatava või vastuvõetava kauba nimetus (ATKEAS-e kohane nimetus, tootemargi korral ka selle nimetus); b) KN-kood kaheksa numbriga täpsusega; c) muud aktsiisi arvutamise aluseks olevad andmed (alkoholi kangus jne).
2) AL puhul aktsiisikauba tootmisvõimsus ja maksimaalne võimalik aktsiisikauba ladustamismaht	Kogused esitada ATKEAS aktsiisikauba liikide ning aktsiisimäärade lõikes ja ühikutes, millega maksumäärad seotud on (kg, l, jne). Lisaks näidata liitrites maksustavate kütuste puhul kogus ka kilogrammides.
3) tekkida võiva või tekkinud maksukohustuse suuruse arvutus (ATKEAS § 31 lg 5 p-d 2 ja 3) Tegevuse alustamisel või ebaregulaarse tegevuse korral arvutatakse maksukohustuse suurus äriplaani alusel koostöös MTA-ga. Pideva tegevuse korral arvutatakse maksukohustuse suurus viimase kuue kalendrikuu andmete alusel. (ATKEAS § 31 lg 6) Tubakatoodete ja alkoholi puhul võetakse arvesse ka väljastatavate maksumärkide maksimaalne kogus. (ATKEAS § 31 lg 7)	Maksukohustuse suurus on all-loetletud kogustelt arvatud aktsiisimaksude summa: 1) ALP puhul: a) AAVs ladustatava aktsiisikauba keskmine kogus (päevas); b) samaaegselt väljaspool AL AAVs veetava aktsiisikauba maksimaalne kogus (suurim veos); c) kalendrikuu jooksul AL-st lähetava aktsiisiga maksustatud aktsiisikauba kogus. 2) RK puhul: kalendrikuu jooksul AAVs ja SAADga vastuvõetava aktsiisikauba keskmine kogus.
2.3. Raamatupidamise sise-eeskirjas sisalduvad andmed (RPS § 11 lg 1)	
1) kontoplaan koos kontode sisu kirjeldusega	Soovitavalt aktsiisimaksu jm seotud kontod eraldi
2) majandustehingute dokumenteerimine ja kirjendamine	
3) algdokumentide käive ja säilitamine	
4) raamatupidamisregistrite pidamine	
5) tulude ja kulude kajastamine kasumiaruande kirjetel;	
6) varade ja kohustuste inventeerimine	
7) raamatupidamiskohustuslase kasutatavad arvestuspõhimõtted ja informatsiooni esitusviis	
8) aruannete koostamise kord	
9) arvutitarkvara kasutamine raamatupidamises	Raamatupidamisprogrammis ei tohi võimalik olla kirjete muutmine, ilma, et see hiljem tuvastatav oleks. Andmeid võib parandada vaid paranduskandega, milles viidatakse esialgsele kirjendile. Muudetud dokumentide esialgsed versioonid tuleb säilitada loetaval kujul. (RPS § 10, MKS § 57 lg 5)

10) raamatupidamise korraldamisega ja sellega kaasnevate sisekontrolli meetmete rakendamisega seotud asjaolud	
11) aktsiisikauba tehingute kirjendamine	Kui aktsiisikauba tehingute kirjendamine ei ole selgitatud eeskirjas, esitatakse vastav selgitus eraldi (näiteks töökorralduse eeskirjas).
3. Laoarvestuse nõuded	
1) laoarvestus peab vastama aktsiisikauba liikumist kajastatavatele dokumentidele (ATKEAS § 36 lg 1 p 2)	Saatedokumendid peavad üldjuhul olema vormistatud el. süsteemides: a) SADHES (siseriiklik ja SAAD) või b) EMCS (liikmesriikidevaheline AAVs)
2) laoarvestuses peavad kajastuma järgmised andmed: a) kauba kirjeldus ja kogus (netokaal ja täiendavad mõõtühikud) (ATKEAS § 40 lg 1 p 7): • alkoholi puhul - etanoolisisaldus ning kogus liitrites; • kütuse puhul- kogus vastavalt ATKEAS §-s 66 toodud aktsiisimäära ühikule. Liitrites maksustatava kütuse puhul märgitakse täiendavalt kilogrammid; • tubakatoote puhul- kogus tükkides või kilogrammides. b) aktsiisikauba KN-kood kaheksa numbriga täpsusega; (ATKEAS § 40 lg 1 p 7) c) alkoholi puhul kauba identifitseerimiseks vajalikud andmed (tootjapoolne partiinumber ja pakendid); (AS § 17 lg 1) d) saatedokumendi või deklaratsiooni viitenumber või (selle puudumisel) registreerimise nr ja kuupäev. (ATKEAS § 36 lg 1 p 2)	Laoarvestuse näidis või elektrooniline programm sisaldab vastavaid lahtreid. Kui toodetel on ka tootepartii numbrid vm tähistus, tuleb ka see võimalusel (ei tähenda erakorralist pakendite kahjustamist vm lisakulu) laoarvestusse kanda. Biokütuse ja muu kütuse segude kohta peetakse eraldi arvestust. Lisaks on laoarvestuses soovitatav kajastada: a) kauba omaniku andmeid (nimi) kui omanik ei ole ALP; b) kauba paiknemise kohta aktsiisilaos või RK tegevuskohas (nt kütusemahutid jmt); c) aktsiisikaubaga (vastuvõtmise järgselt) teostatud toiminguid (eri- või maksumärgistamine, parandamine vm); d) maksumärke.
3) arvestust peetakse eraldi aktsiisimäärade ning AAV ja AV juhtude kaupa (ATKEAS § 36 lg 1 p 1)	
4) AL-st lähetatud erimärgistatud kütuse kogusest arvestust peetakse (ATKEAS § 36 lg 1 p 20): - kütuse liigi ja - erimärgistatud kütuse saajate lõikes.	
5) AL-st lähetatud denatureeritud alkoholi ja selles sisalduvad etanooli kogusest arvestust peetakse (ATKEAS § 36 lg 1 p 19): - alkoholi denatureerimisliigi ja - saajate lõikes.	Esitada denatureeritud alkoholi kirjeldus (denatureerimise meetod).
6) aktsiisikauba tootmisel peab pidama arvestust järgmiste kaupade üle (ATKEAS § 33 lg 1): a) toormaterjal, b) pooltoode, c) valmistoodang, d) vastuvõetud ja lähetatud kaup.	
4. Mujal nimetamata kohustused ning nõuded aktsiisikauba käitlemisele	
1) ALP toodab ja ladustab aktsiisikaupa aktsiisilaos	Tegevuskohas ei tohi olla teise isiku reaalselt äri-

	ainuisikuliselt, lubamata seal teistel ettevõtjatel mis tahes korras ja moel toota, AL-i vastu võtta või AL-st lähetada aktsiisikaupa (ATKEAS § 36 lg 1 p 8)	lega mitteäriolist tegevust. Tööjõurent on lubatud, kui vastutus jääb ALP-le ja renditud töötajad tegutsevad ALP nimel. Kui ALP müüb või annab muul moel AL-i tegevuskoha teisele ettevõttele üle, tuleb uuel isikul taotleda endale uus ALP tegevusluba. Kui territooriumil on koos erinevate ladustamisrežiimidega (nt tolliladu) kaupa, peab ALP olema ka nende ladude pidaja või koosladustatavalt kaubalt tekkida võiva maksukohustuse eest vastutav isik.
	2) RK võtab vastu aktsiisikaupa tegevuskohas, mille pidamiseks on tal tegevusluba, või muus MTA poolt aktsepteeritud vastuvõtukohas, ainuisikuliselt (ATKEAS § 36 lg 1 p 9)	Kui vastuvõtukoht erineb tegevuskohast, tuleb seal kauba vastuvõtmiseks esitada MTA-le taotlus.
	3) ALP ladustab eraldi (ATKEAS § 36 lg 1 p 11): - aktsiisikaupa muust kaubast; - aktsiisiga maksustatud ja maksustamata aktsiisikaupa; - pakendatud aktsiisikaup peab olema rühmitatud selle omanike järgi.	Aktsiisikaup – ATKEASes nimetatud alkohol, tubakatoode ja kütus; Muu kaup – kaup, mis ei ole aktsiisikaup, k.a pakendid, toormaterjal, tootmisvahendid. Laos võib hoida aktsiisikaupu (k.a aktsiisimaksud) ja muud kaupa, kui see on põhjendatud.
	4) aktsiisikaup peab olema ladustatud selliselt, et kontrolli teostaval ametnikul oleks tagatud juurdepääs igale mahutile ja kaubapartiile ilma kaupu ümber tõstmata (ATKEAS § 36 lg 1 p 12)	Kui ladustatava kauba hulk seda siiski ei võimalda, peab laopidaja osutama järelevalvet teostavale ametnikule kaupade läbivaatusel abi.
	5) aktsiisikauba lähetamisel AAVs või üleandmisel AVs peab veenduma, et selle saaja on õigustatud isik (ATKEAS § 36 lg 1 p 14, 16, 16 ¹)	
	6) ALP aktsiisikauba lähetamisel teise liikmesriiki AAV-s nummerdab aktsiisikauba rühma- või veopakendid ja tagab, et juurdepääs aktsiisikaubale jälgi jätmata on võimatu (ATKEAS § 36 lg 1 p 15)	
	7) MTA-le peab olema tagatud pääs tegevuskoha ruumide ja territooriumi kõikidesse osadesse ja kontrolli ajaks eraldatakse MTA ametnikule vajadusel eraldi tööruum ja sidepidamisvõimalused (ATKEAS § 36 lg 1 p 13)	
Tagatise piisavuse tagamine	8) ALP ja RK peavad uuesti esitama maksustamisperioodile järgneva kalendrikuu jooksul MTA-le tagatise aluseks oleva ATKEASE § 31 lg 3 nimetatud maksukohustuse arvutuse, kui (ATKEAS § 36 lg 1 p 5): a) maksustamisperioodil tekkinud maksukohustuse summa on üle 20% suurem või b) viimasel kolmel maksustamisperioodil tekkinud maksukohustuse summa eraldi võetuna on üle 10% suurem tagatissumma määramisel aluseks võetud maksukohustuse tekkida võivast või tekkinud suurus.	ALP ja RK peavad jälgima tagatise piisavust. Maksustamisperioodil tekkinud maksukohustust võrreldakse tagatise määramise aluseks olnud kolmest komponendist koosneva maksukohuse suurusega. Vt p 2.2. 3)
	9) vajadusel peavad ALP ja RK suurendama tagatist 14 tööpäeva jooksul vastavalt MTA määratud tagatissummale (ATKEAS § 36 lg 1 p 6)	

Kütuse käitlemise erinõuded	10) ALP peab teatama maksuhaldurile kütuse erimärgistamisest enne nimetatud toiminguteostamist (ATKEAS § 36 lg 1 p 18)	
	11) tarbimisse lubatud kütuse impordiks, ekspordiks, hoiuteenuse osutamiseks ja müügiks vajalik omada tegevusluba majandustegevuse registris, kütuse müügil täiendavalt ka käibemaksutagatist. Eestis tarbimisse lubatav ja siin käideldav kütus peab üldjuhul vastama sellele kütusele kehtestatud kvaliteedinõuetele ja keskkonnanõuetele.	Majandustegevuse register-MTR Tarbimisse lubatud kütuse käitlemine ja müük (infomaterjalid) Kütuse- ja elektriaktsiis (infomaterjal, kvaliteedinõudeid vt p 9)
Piirituse tootmise erinõuded	14) piirituse tootmise korral peab ALP: <ul style="list-style-type: none"> võtma piirituse toorainena kasutatava teravilja igast partiist laboratoorseks analüüsiks proove tärglisesisalduse, niiskuse ja prügisuse määramiseks; piirituse tootmisel teraviljast erinevast toorainest võtma tooraine igast partiist laboratoorseks analüüsiks proove, mille alusel on võimalik kindlaks teha sellest toorainest toodetava piirituse maksimaalne võimalik kogus; laboratoorse analüüsi proove teraviljast peab säilitama 180 päeva proovi võtmise päevast arvates. Proovi võtmise ja säilitamise kord kooskõlastatakse maksuhalduriga (ATKEAS § 36 lg 1 p 17) 	Partii – siin toorainena üheaegselt tootmisse lisatud ühte liiki toorainekogust, mis pärineb ühest tootepartiist (samadel tingimustel saadud tooraine).
<p>NB! AL ja RK on kohustatud esitama maksuhaldurile ATKEAS §-s 39 nimetatud andmete muutmist tõendavad dokumendid ja rakendama need muudatused pärast maksuhalduri poolt aktsepteerimist. (ATKEAS § 36 lg 1 p 4)</p> <p>Aksiisikauba tootmise puhul esitama 60 päeva enne tootmise alustamist täiendavad dokumendid vastavalt ATKEAS §-le 39, kui neid dokumente ei esitatud AL tegevusloa taotlemisel, ning alustama tootmist maksuhalduri loal pärast kõikide nõutavate dokumentide aktsepteerimist maksuhalduri poolt. (ATKEAS § 36 lg 1 p 4¹)</p>		
<h2>5. Aksiisikauba mõõtmine</h2>		
1) Aksiisikauba mõõtmiste korral peab mõõtetulemuste jälgitavus olema tõendatud mõõteseaduse alusel. (ATKES § 33 ¹ lg 2)	Mõõtetulemuste jälgitavus on tõendatud, kui mõõtmised on teinud pädev mõõtja, kes kasutab mõõtevahendit, mille taatluskohustus on täidetud või mis on jälgitavalt kalibreeritud, järgides asjakohast mõõtemetoodikat. (MõõteS § 5 lg 1)	
2) ALP ja RK, kes ladustab aksiisikaupa statsionaarses mahutis, on kohustatud mõõtma aksiisikauba kogust nii vastuvõtmisel tegevuskohta kui väljastamisel tegevuskohast. (ATKEAS § 33 lg 2)	Mõõtmisi teostaval isikul peab olema vastav akrediteering. Akrediteeringu tunnistuse lisa peab olema märgitud ka need mõõtemetoodikad, mida viiakse läbi (ei piisa tunnistuse olemasolust vaid tunnistus peab andma õiguse ka konkreetset plaanitavateks mõõtetoominguteks- kaalumise, mahutis mõõtmine lindiga jne). Mõõtjal peavad olema ka vajalikud mõõtevahendid (v.a kui esitatakse mõõtmisteenuse kasutamise leping). Mõõtmistulemusi tuleb säilitada vähemalt 7 aastat. (MKS § 58)	
3) ALP, kes toodab aksiisikaupa, samuti vedela põlevaine käitleja peab (ATKEAS § 33 lg 1 ja § 33 ²)	Alkoholi kogust tuleb arvestada 20°C ja mahu alusel maksustatavat vedelkütust 15°C juures	

<p>lg 1): a) mõõtma</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktsiisikauba toorainet, • pooltoodet ja • toodangut ning • alkoholi tootmise puhul etanoolisisaldust; <p>b) dokumenteerima mõõtmise tulemused; c) pidama nende arvestust.</p>	<p>(laoarvestust peetakse kilogrammide alusel).</p> <p>Ainult põlevkivikütteõli tootmisega tegelev aktsiisilaopidaja ei pea mõõtma toorainet ega pooltoodet, valmistoodangu mõõtmise osas peab olema tagatud mõõtetulemuse jälgitavus.</p>
<p>4) Aktsiisikauba tootja peab määratlema (nt tootmisprotsessi kirjelduses) tootmisprotsessi etapid, kus tehakse mõõtmisi. (ATKEAS § 33 lg 1 ja lg 2) Alkoholi tootja peab määratlema ja dokumenteerima ka tootmisprotsessi osad, kus toimub toodetava alkoholi pöördumatu kvalitatiivne või kvantitatiivne muutus, sh etanoolisisalduse muutumine. (ATKEAS § 33² lg).</p>	<p>Lisaks lõpptoodangule tuleb mõõta ka tootmisprotsessi lisatavat toorainet ja pooltooteid. (Vt p 2. 6)</p>
<p>5) Kasutatavad mõõtevahendid peavad olema taadeldud või kalibreeritud ning vastama Majandus- ja kommunikatsiooniministri määrusega nr 103 kehtestatud nõuetele. (ATKEAS § 33¹ lg 7 ja lg 6) Taatlemise kohustus peab olema täidetud Majandus- ja taristuministri määruse nr 65 lisas loetletud mõõtevahendite suhtes. Kui mõõtevahend ei kuulu taatlemisele, siis peab see olema jälgitavalt kalibreeritud.</p>	<p>Taatlust tõendab taatlustunnistus ning mõõtevahendile kinnitatud taatlusmärgis taatluslabori ja taatluse kuupäeva andmetega. (Mõõts § 14) Kalibreerimist tõendab kalibreerimistunnistus. Mõõtevahendi taatluskohustus on täidetud, kui mõõtevahend on läbinud EÜ esmataatluse, mõõtevahendite või mitteautomaatkaalude direktiivi kohase vastavushindamise, riigisisese esmataatluse või kordustaatluse. (Mõõts § 10) Mitteautomaatkaalu vastavushindamist tõendavad tootja poolt kaalu korpusele kantud CE-märgis, metrooloogiline lisamärgis (M täht ja aastaarvu kaks viimast numbrit) ja teavitatud asutuse identifitseerimise number.</p>
<p>NB! Maksuhalduril on õigus nõuda muudatuste tegemist aktsiisikauba mõõtmise korralduses tegelikult toodetud ja ladustatud aktsiisikauba koguse kindlaks tegemiseks – näiteks mõõtmiste korralduse ja sageduse muutmine, täiendavate mõõtevahendite paigaldamine jne. (ATKEAS § 33² lg 4)</p>	